D·N
17/8 1946

Lärare och studenter

Den nya skolkommissionen sköter både arbetet och reklamen bättre än sin föregångare, den Baggeska kommittén. Det är möjligt att det främst beror på arbetsledaren, ecklesiastikminister Erlander. Hans verksamhet som skolreformator har dock i hög grad underlättats genom de positiva och inte minst negativa erfarenheter som inhämtats under den föregående utredningen. Dessutom har han ju goda krafter vid sin sida. Kravet att övergå från ord till handling, från sköna formler till praktiska lösningar har accenturerats. Man är grundligt trött på orationer. Man har mer och mer fått klart för sig att det brådskar, att utvecklingen håller på att gå ifrån skolan. De senaste meddelandena från skolkommissionen vittnar om en lovvärd strävan att inhämta något av den förlorade dyrbara tiden. Både utredningsdirektiven om lärarna och reformerna beträffande studentexamen berör väsentliga punkter som länge nog har försummats. Särskilt riktlinjerna för lärarutbildningen — på kortare sikt och på längre sikt — har grundläggande betydelse.

Klyftan mellan de två stora lärargrupperna måste på något sätt minskas, helst överbryggas. Det är inte bara ett skolpolitiskt krav, det är en pedagogisk och organisatorisk nödvändighet. De kvarlevande motsättningarna — märkbara även under de senaste skoldebatterna, i viss mån konserverade av Baggeskommittén — hotar att förgifta hela skoldebatten. Den nya skolkommissionen ser emellertid framför sig "konturerna till en svensk enhetsskola", och i detta perspektiv blir åtskilliga gamla stridsfrågor underordnade och undanskymda.

Tanken att göra seminarieutbildningen friare är säkert god. Att göra utbildningen vid universiteten lättare tillgänglig, över huvud taget förstärka kommunikationen mellan olika lärargrupper, är också tilltalande. Många psykologiska hänningar samt att övervinnas, om möjligheterna för vidareutbildning blir större. En säkrare sovring av lärarspiranterna och en bättre pedagogisk handledning även åt dem som söker sig fram på universitetsvägen har länge förordats från kompetent håll — man kan nu hoppas att det blir något av. Svårigheten är ju att den drömda enhetsskolan ännu inte framträder i åskådlig gestalt. Ingen vet riktigt i vilken skola de unga lärarna skall sättas att verka. Men reformer i den antydda riktningen blir under alla omständigheter önskvärda. Man vågar påstå att motiveringen för huvudpunkterna i reformprogrammet är så pass stark att den står sig under alla tänkbara förhållanden. Det vore oförsvarligt att dröja tills alla skolorganisatoriska frågor föreligger klara. Det kan till och med tänkas att ecklesiastikministerns bragelofte om slutbehandling av hela skolkomplexet vid 1948 års riksdag inte kommer att infrias. Lärarbristen och lärarmotsättningarna ropar på snabb handling. Klokt planlagda partiella reformer kan utan svårighet påbyggas. Närmare studier av lärarutbildningen i utlandet kommer att bestryka den satsen. På det här området har det svenska skolväsendet mycket att hämta utifrån.

Att skolkommissionen inte drar sig för delreformer när totalreformen ligger på allt för stort avstånd framgår också av förslagen om efterprövning och partiell studentexamen. Där hade reformkraven mognat genom flera tidigare utredningar, som kommit med liknande synsinnegångar. Eftersom studentexamen inte kan avskaffas genom frontala angrepp — den tanken möter numera starka invändningar från både traditionalister och radikaler —, så kan man åtminstone kringgå den i dådana fall där intet väsentligt förloras genom en sådan manöver.

De nu gällande stränga bestämmelserna verkar många gånger meningslösa och obilliga. Vad tjänar det till att driva ungdomar som gört sitt första försök men misslyckats att göra om hela den omständliga och nervpåfrestande studentprocedyren bara för att de underkänts i ett ämne eller kanske två? Garantier för att de inte slinker igenom kan uppnås till billigare pris. De anvisade säkerhetsföreskrifterna beträffande tillåten prövning utan nya prov i godkända ämnen förefaller tillfredsställande. Beträffande partiell studentexamen är den i vissa mån endast en sorts legitimering av praxis, alltså ett godtagande av det betygssystem som en del fackskolor använder vid prövning av inträdesansökningar.

Förmodligen kommer studentexamen att leva längre på det här sättet, i varje fall överleva nästa stora skolreform. Men den blir inte längre så märklig och hävdas inte så pedantiskt och pretentiöst att hela skolgången snedvrids för många mer eller mindre duktiga unga människor. Ett vackert prov på intelligent anpassning.

Docent Thermænius anhållan att de sakkunniga

vid besättandet av Skytteanska professuren skall få ta del av hans hemligstämplade redogörelser för Sveriges utrikespolitik under krigsåren har tillstyrkts av universitetskanslersämbetet. Tillstyrkandet förenas med villkoret att inga andra än svenska sakkunniga skall få ta del av handlingarna. Som bekant är föreskrivet vid tillsättandet av Skytteanska professor speciellt: sakkunniga utses i vanlig ordning, men dessa lämnar sina utlåtanden icke till universitetsmyndigheterna, utan till Skytteanska stiftelsens patronus; denne utnämner innehavare av professuren, varefter det slutliga avgörandet träffas av regeringen.

Formellt finns alltså i detta fall en särskild möjlighet att begränsa rätten att ta del av ansökningshandlingarna till några få personer, nämligen de sakkunniga. Reellt är kanslersämbetets ställningstagande naturligt från den synpunkten att det framstår som en orättvisa att göra det omöjligt för en sökande att för vetenskaplig befordran utnyttja vissa skrifter. Men dessa överväganden kan icke undanskymma det faktum att ett beslut i enlighet med docent Thermænius hemställan och kanslersämbetets förslag innefattar ytterst egendomliga konsekvenser. I allmänhet utgår man från att vid en professorskonkurrens främst tryckta skrifter bör beaktas, eftersom dessa kan bli föremål för granskning av alla intresserade. Under alla förhållanden är det i princip möjligt för vem som helst att ta del av de skrifter — tryckta eller otryckta — som åberopas vid en ansökan. I detta fall skulle endast de sakkunniga få läsa docent Thermænius berörda skrifter. Medlemmarna av den humanistiska sektionen i Uppsala, som skall utse sakkunniga, har icke rätt att i ansökningshandlingarna få den vägledning som eljest står till buds. De medsökande kan icke på vanligt sätt framföra kritik av sin konkurrents prestationer. Ännu mera egenartad blir emellertid de sakkunnigas egen ställning. Skall deras utlåtanden bli hemliga, om de, vilket vore naturligt, innebäller redogörelse för och diskussion kring skrifterna i fråga? Detta synes helt orimligt. Eller skall de sakkunniga, för att undvika en delik kalamitet, bli tvungna att uttala sig i allmänna ordalag och icke ingå på någon närmare analys av de hemligstämplade skrifterna? Hur man vi omsorer och handlar uppstår en med de svenska principerna om offentlighet i beforderingsfrågor oförenlig situation.

A.-B. STOCKHOLMS PATENTBYRA
Ing. F. Tocco & M. H. Grahn
CENTRUM (Kungsgat. 26) STHLM
Grundad 1878. Tel. 23 09 70.
Civilingenjör Harry Onn
PATENT VARUMÄRKEN

Riksdagsman
GUST. SUNDELIN
Fellingsbro, talar vid valmöten i
Vallentuna, Godtemplarlokalen, lördagen den 17 augusti kl. 8 em.
Faringe, Gamla skolan, söndagen den 18 aug. kl. 2 em.
Knutby, Församlingssalen, söndagen d. 18 aug. kl. 5 em.
Folkpartiets valfilm visas.
— ALLA VÄLKOMNA —
FOLKPARTIET STOCKHOLMS LÄN

PRESSGRANNAR

Försöken att få regeringsåtgärdena om ransoneringen av byggnadstillstånd fridlysta kommer att misslyckas. De är för orimliga — mot bakgrunden av den kritik som andra viktiga frågor underkastats ter de sig i hög grad odemokratiska och förkastliga. När har departementschefer annars fått uppträda med sådana ansprak? Avsikten innom ramen för den begränsad investeringsverksamhet kan man ha olika meningar om vilka ändamål som fränst bör tillgodoses. För resten är det — som Stockholms-Tidningen (fp) påpekar — en sak om ransoneringen av byggnadsmaterial måste skärpas som ett led i bekämpandet av inflationen, men det är en helt annan sak om detta skär för att överföra arbetare till industrier som berider sig att fullgöra leveranser till det ryska folket, enligt det planerade handelsavtalet:

Uppgifterna härom i samband med den i dagarna hållna "hemlig" konferensen har väckt berättigad oro. Regeringen måste ge besked, ner det förhåller sig med dessa uppgifter . . . Skall det svenska samhället och det svenska folket avstå från att fylla egna omodligaglas behov för att få till stånd det nämnda avtalet? Av detta ransoneringsförslag framgår i ett annat läge. Skall bostadskrisen förlängas och svenska folket avstå från en ytterligare tid få tillgång till ett tillräckligt antal nya bostäder? Skall vi avstå från att bygga ut vårt flygfält och rusta ess skoen tiden kräver för att tillvarata vara chansar i flygtrafiken? Skall vi avstå från att bygga hotell och moderniera dema näringsgren för att möta turistströmmen till vårt land, som både inbringar oss nyckel pengar och är en tillgång i propagandan och för vårt affärsliv?

Blir följdtanka sådana, är det givet att betänksamheten mot det ryska avtalet, redan först stor på grund av den vädiga kreditten, ytterligare växer.

Stora samhällskretsar är på känsliga punkter direkt berörda av de konstlade inknappningsåtgärder som ställs i utsikt, och de låter inte nöja sig med halvkvädna visor. Regeringen tvingas att ge besked, vare sig den vill eller inte — och det före valet. Emellertid torde industriledarna ajälva ha tillräkaavisat de mest långtgående ansprakben. Den ursprungliga leveransplanen har ganska grundligt omarbetats. Det var nyttigt att offentliga kritiken sattes in i tid, trots regeringens nedsyninngsförsök.

Det finns folk som inte svär på ministerns ord, ja, som till och med vägar ifrågasätta om partiledningar allt i det har rätt. Den nortens människor — "kvickroten" i rabatterna — tycker Vestmanlands Folkblad (s) tillsten, att dömas av följande reflexioner:

Det är de som lätt rycker med av tillfälliga stämningar och som ena dagen kan kasta sig över — låt oss säga — en politiker för att begära hans huvud på ett fat och den andra dagen är beredda att sätta sista skjortan på samme politikers vägkamp. Asikterna är inte djupt rotade . . . Otrevligast är det med sådana personer, som absolut inte vill ta ståndpunkt. De tycker det är bekvämast att kunna ändra ställning dag för dag. Då kan man alltid ha anlehning att skälla och kverulera, att nå på allting och vara grinig av hårdnan hat. Att vara med och förvara något, att stå för en åsikt även om den för dagen skulle räka vara obehaglig — ja, det vore det bästa som skulle kunna hända en sådan grinolle.

Inom svensk politik finns det nägon som kallas "sympatisörer". Det är enligt Folkets organet en obehaglig kategori:

Ibland är de sympatisörer med socialdemokraterna, ibland med folkpartistarna och ibland har de sympatier för Moskva. På intet håll är man förtjust över dessa sympatisörer — möjligen kan bolsjevikerna uppa nöjdhet över kategorin. Åtminstone officiellt — därför att man inte vet var man har dem. Den politiska demokratin fordrar av medborgarna att de sätter sig in i åtminstone de viktigaste samhällsfrågorna och gör klart för sig partierna roll i sammanhanget. Därför kan man också ha rätt att fordra att folk skall skaffa sig en åsikt och ta konsekvenserna av den.

Med andra ord, när socialdemokraterna en gång har fått fryt majoritet ibland väljarna inom en viss rajong, låt oss säga Västerbabygden, så skulle de också kunna vara säkra på att denna majoritet "tar konsekvenserna" och stannar hos dem — eljest blir de opålitliga väljarna betrakade som ogrisk. Socialdemokratiska partiet har vid det har laget åtskilliga trädgårdsmästare med en sådan syn på demokratisk opinionsbildning.

Man har uppgivit att 4,5 miljoner ryska arbetare är fackligt organiserade. Därmed har också Fackliga världsfederationen konfronterats med frågan på vilken sätt de tyska organisationerna skall återuppbyggas för att genom anslutning till federationen återknytas till den internationella arbetarrörelsen. Internationella transportarbetarfederationen har utsett exempel som Morgon-Tidningen (s) lovordar:

Federationen har även under krget med framgång ansträngt sig att upprätthålla sina internationella kontakter och funktioner. Snabbt insåg man i ett tidigt skede det stora intresset för de inslemska organisationerna och lyckades. Det tyska problemet log ganx likaledes tidigt under observation, och det är endast följdriktigt att internationella transportarbetarfederationen är den första internationella fackorganisation, som på ett praktiskt sätt slår upp dörren för den del av den återuppprägande tyska fackföreningsrörelsen, som ur rent fackligt synpunkt ligger Internationella transportarbetarfederationen närmast om hjärtat.

Någon mera omfattande praktisk betydelse för federationens egen del räknar man tydligen inte med att kommande tyska anslutningar skall få inom den närmaste tiden. Den huvudsakliga avsikten är att man skall bringa de tyskar en moralisk uppmuntran, vilka i ytlindig kamp mot ett terkrigets svårigheter strävar att bygga upp en demokratisk fackrörelse, som bättre möjligheter än sin föregångare att både inät och utåt motstå diktaturtendenserna svåra påfrestningar.

Det borde ligga nära till hands att dessa strävanden kom till praktiskt uttryck på andra arbetsområden som kan få större betydelse.

Klara ord och deklarationer utan omsvep är välkomna i kristendomsdebatten, skriver Svensk Veckotidning, Missionsförbundets språkrör, i ett sympatiskt inlägg:

Det Dagens Nyheter har att säga om kristendomsdebatten i dagarna är tänkvärt åtminstone broderskapsrörelsen, som vid sitt årsmöte för någon vecka sedan i ett uttalande protesterade mot det den kallar en folkpartipressen söker bagatellisera de kristna socialdemokraternas inställ i samhällslivet" och därmed motverkar "kristet inflytande inom arbetarrörelsen". Men Dagens Nyheters reflexioner kring partiprogrammet från folkpartiet har sitt värde också för andra än de ovan nämnda. Ett hyckleri kristet intresse är värdelöst. De kristna politiker, som varit med i praktiskt arbete mellan valtiderna, vet att det personliga intresset för kristna värden från sekularisérande eller kristet likgiltiga människor i regel är svagt. Och med sådana erfarenheter faller en kristen politiker inte i första ögonblicket i tacksam beundran för några fraser i ett program. Han söker efter praktisk erfarenhet av möjligheternas möjlighet att effektivt förverkliga vissa gehör för personlig syn på samhällsfrågorna från fall till fall.

Och då har han i några centuria fall erfarit, att också sekularisérande människor kunna visa respekt för en kristen inställning och utan personlig anarmmelse av utgångsläget i aktning för den praktiska kristendomen i ståndpunkten stödja det som för den kristna var en självklar och ofrånkomlig beskärnelsehandling.

OFFICIELLT

Statens järnvägar. Förste stationsskrivaren H. I. O. Liljevall, Bollnäs, har fått förflyttning till första trafikbanekontoret, Stockholm.

— Distriktschefen i Luleå förordar till baningenjör vid 23:e banesektionen, Storuman, ingenjörerna C. G. Betzner, T. A. M. Hedbäck och C. F. W. Zacco, alla i Stockholm, i nämnd ordning, samt till kontorskrivare vid 20:e maskinsektionen, Boden, kanslisekreterare S. B. Norell, Luleå.

— Distriktschefen i Göteborg förordar till förste maskiningenjör vid distriktskansliet, Göteborg, ingenjörerna K. A. M. Nilsson och W. A. J. Samuel, Stockholm, samt C. B. E. Thorén, Göteborg.

— Distriktschefen i Borås förordar till baningenjör vid 29:e banesektionen, Karlshamn, ingenjörerna C. G. Betzner, T. A. M. Hedbäck och C. F. W. Zacco, Stockholm.

Landsarkiven. Länsarkivarietjänsten i Östersund sökes av arkivarierna Nils Holmberg, Göteborg, Hasse Petrini, Vadstena, Olof Svensonius, Uppsala, och förste

Yrkesundervisningen. Socialstyrelsen har förordnat folkskolläraren Anna Jonsson att som vikarie vara avdelningsföreståndare och folkskollärare vid Lövsta skolhem och yrkesskola.

Amanuensen Åke Pyttsell, Lund.

Lediga tjänster. En befattning som domsagoträdäre i Västerbottens norra domsaga, en assistentplatsat vid fängelsvårdsstyrelsen med placering tills vidare vid ungdomsanstalten på Skenäs, fem befattningar som sociala kuratorer vid fängelsvårdsstaten, med placering tills vidare vid fängvårdsanstalten på Hall, Härnösand, Norrköping, Karlstad och vid ungdomsanstalten på Skenäs, befattningar som förste amanuens, kontorist, förman, kanslibiträde, portvakt och skrivbiträde vid krigsmaterielverket, en befattning som konterist vid Göta pansarförgardes tygavdelning, Eskilstuna, en arvodesbefattning såsom biträde åt mobcff vid A 2, en befattning som landskanalist vid länsstyrelsen i Stockholm, en befattning som kanslibiträde vid länsstyrelsen i Kristianstads län, en befattning som kontorsbiträde vid länsstyrelsen i Uppsala län, en kanslibiträdesbefattning vid magistraten och rådhusrätten i Stockholm, kontorsbiträdestjänsterna i Nässra och i Hillingstuna landfiskalsdistrikt, förste underlärkarjänsten vid läroanstalten i Karlshamn med avd. tolv, befattningar som skötare vid Akademiska sjukhusets psykiatriska klinik i Uppsala, kyrkoherdetjänsterna i Lovskiöla församling pastorat och i Fredrika församlings pastorat, kommunalarbetjänsterna i Degerfors församlings pastorat och i Rönnfors av Offerdals förmalings pastorat samt en telefonistjänst vid tandläkarinstitutet i Stockholm, kungörs till ansökning ledige.

Vidare tetjäfärsen en ikke ord. folkskollärarkunst, manlig eller kvinnlig, vid Aby skola, Tjureda skoldistrikt, en icke ord. folkskollärarkunst läskret 1946—47, klasserna 3—4 vid Bromma folkskola i Malmöhus län, samt förenade folkskollärarkontors. och organisttjänsterna i Rödeby församling, Blekinge län.

Till flygfältsarbeten vid Svea flygflottilj har regeringen anvisat 2.216.000 kr. Samtidigt meddelades byggnadstillstånd för en del i företaget ingående arbeten.

Skolöverstyrelsens förslag till fördelning av statsunderstödet till privatläroverken har bifallits av regeringen.

Lyceum för flickor i Stockholm får 2.000 kr., Nya elementar för flickor i Stockholm 7.200, Wallin-Ahlströms gymnasiet 2.000, Beskowska skolan 17.500, Palmgrenska samskolan 17.960, Stockholms samgymnasium 15.300, Whitlockska samskolan 18.900, Djursholms samskola 23.400, Saltsjöbadens samskola 14.650, Sigtunastiftelsens humanistiska läroverk 16.100, Uppsala enskilda läroverk och privatgymnasium 21.050, Fjellstedtska skolan 18.380, Lunds privata elementarskola 18.000, Vänersvika läroanstalt för flickor 5.000, Visby högre flickskola 5.600, Östby samskola 4.800, Gävle borgarskola 4.800, Göteborgs högre samskola 17.350, Göteborgs gymnasium för flickor 1.500, högre flickskolan i Hälsingborg 6.000 och Lundsbergs skola 14.100 kr.

Panna sprängdes, väggar rasade

Maskinisten Gösta Jönsson i dörren till det förstörda pannrummet.

En häftig explosion förstörde på fredagsaftonen pannrummet i huset Kungsgatan 22. I värmeledningspannan hade vid 18-tiden stoppats in sopor och annat avfall, och tre kvarts timme senare inträffade explosionen.

Ingen befann sig då i pannrummet, men maskinisten, Gösta Jönsson, uppehåll sig på annat håll i källdren, och av luftrycket kastades han omkull, så att han erhöll en bula i huvudet. Värmepannan sprängdes sönder, och väggarna i rummet rasade. Inte ens betongväggen till det angränsande rum där oljecisterna finns stod emot påfrestningen. Alla dörrar sprängdes upp — även järndörrarna till kulvertarna för ledningarna inom huset.

Det var en lycka att eld inte utbröt, sanser brandmästaren, som hidde den tillkallade styrkan. Så nära som oljecisternen låg och med papperslager för olika firmor runtom i källaren kunde det blivit en svår brand att bemästra.

Tromb med "slang" togs för spökbomb

MALMÖ, fredag.

TT. Över en stad i södra Sverige faktiogs vid sextiden på fredagsmorgonen en rymdprojektil, som exploderade med en skarp knall då den mötte en hagelskur. Efterät märktes tydlig krutlukt.

Smällen var så kraftig att husen skakade, och ett par fönsterrutor sprangsönder. Höjden var ungefär 500 meter, och den sägs på denna höjd ut att ha en längd av halvannan decimeter. Ett av ögonvittnena berättar att efter explosionen blidades liksom en dimma som kunde iakttas änna sedan hagelskuren var över.

Enligt meteorologiska auktoriteter som tillfrågats av Försvarsstabens luftförsvarsavdelning, är det en mycket plausibel förklaring till det inträffade att det rör sig om en tromb i förening med en kraftig blixt. Det föremål som man trott sig kunna observera skulle kunna vara en "molnslang" från tromben.

Resokonferensen diskuterar semester

RONNEBY, fredag.

TT. På Resos klubbkonferens på fredagen i Ronneby talade riksombudsman Sture Karlsson och byrårdirektör Gösta Rosen. Direktör Ivan Ohlson kritiserade åtgärder som hittills vidtagits av statsmakterna i fråga om husmoderssemesterarna. Den linje man följt måste, sade han, konservera en form för semestervistelse som är odemokratisk, därför att den ej gör de husmödrar det gäller möjligheter att själva välja formerna för sin semestervistelse.

Sekreterare Arne Wickberg berörde möjligheterna för utrikesresor. Konferensens franske gäst, M. Henning Pudetti, chef för Tourisme et travail, redogjorde för sin organisation.

"Luffarn" rymde från internering

NORRKÖPING, fredag.

TT. Från försvarsingenstallen på centralfängelset i Norrköping ägde på fredagen en ny rymning rum, den andra under loppet av en vecka. Det var Frans Sigurd Johansson, alias "Luffarn", som vid 17-tiden, just som fängarna skulle räknas in, lyckades försvinna. Sedan han tagit sig över disgiesta murar med min Metala strömsynes han i en roddbåt ha begivit sig över till Borg villastad. Han är 30 år och hemmahörande i Stockholm. Han dömdes i fjol till flerårigt fängelsestraff för grov stöld och misbandad av polis, vilket straff förvandlades till internering.

MILITÄR DAGSMARSCH PÅ 60 MILJ

KRISTIANSTAD, fredag.

TT. Axen A 3 i Kristianstad ancordnar under tiden 20—27 augusti en marsch, som går från Kristianstad över Karlskrona, Kalmar och Norrköping till Stockholm och tillbaka. Marschkolonnen, som räknar ett 70-tal man ur stäm-, rekryt- och konstapelskolorna, är motorisserad. Efter fältmässiga övningar på vägen ägnar man besöken i städerna åt sight-seeing, därav tre dagar i Stockholm. Återfärden här ett kraftprov, i det förbandet skall tillryggalägga de 60 miln på ett dygn.

Militärutbildning på ackord ledighet kompenserar hetsen

En effektivare och hårdare värnpliktsutbildning, kompenserad med "fri" permission, kommer 1945 års militärutredning att rekommendera, omtalar utredningens ordförande, generalmajor Dyrssen. En av missnöjesanledningarna är nämligen att övningstiden inte utnyttjas, och ett faktum är att mälsättningen för den ettårige värnplikten hittills inte nåtts.

Men om utbildningen göra intensivare, och därvidlag kan ackordsprincipen ifrågasättas, måste en skarp gräns dras mellan tjänstetiden och fritiden så att den hårdare utbildningen kompenseras.

Utredningen har ännu inte presterat några slutjusterade förslag, och dess betänkande kan väntas först i oktober, förtalter general Dyrssen. Utredningen har tagit upp olika irritationsanledningar och undersökt, möjligheterna att få bort dem. Åskilligt av missnöjet har befunnits bottna i okunnighet, och därför är upplysning ett av de viktigaste medlen att avlägsna den spänning som särskilt de militära förmerna åstadkommer. En hel del kan göras redan att ta bort stavimer som lever kvar, men som inte fyller någon uppgift. Mycket av missnöjet skapas av den ekonomiska standarden i fråga om avlösning, beklädnad, förlägganig o. s. v.

Utvidgad personalvård föreslås och att de värnpliktiga skall få medinflytande beträffande i fråga om de militära formerna kommer utredningen inte med drastiska förslag, men söker å bort sådant som icke gagnar tjänsten, t. ex. exercisen på expeditionerna. Frågan om tilltalsord har mycket diskuterats, och man söker få möjligheter för den värnpliktige att tala med sin kompanichef under normala förhanser.

Hälsningsplikten tycks numera inte vara någon stor fråga bland de värnpliktiga. Vid en opinionsundersökning som riktat sig till 5.000 värnpliktiga, har 53,1 procent ansett att hälsningsplikten är bra som den är, 1 procent ville ha den utvidgad, medan 23,7 procent uttalade sig för inskränkning och 16,7 för att pliktien att hälsa skulle helt avskaffas. Utredningen kommer att framlägga vissa förslag till hälsningsregler.

Vid opinionsundersökningen frågades vidare bl. a. om de värnpliktiga ansåg att utbildningstiden utnyttjas ordentligt. 53,7 procent svarade ja, och 24 proc. nej. När det gäller maten tycks det vara tillagningen som det klagas på. Studenterna har haft minst att anmärka mot maten. 34 proc. har ansett att befälet motsvarat de krav man bör ställa på det, och 26 proc. att det inte gjort det, medan 16 proc. inte hade någon åsikt.

Politisk professor samarbetar med öronläkare om hörselapparat

Skall Sverige hänga med i utvecklingens väldiga fart inom telefoni och telegrafi, måste forskningen bedrivas så att den inriktas inte bara på att lösa de aktuella problemen. Den måste också sikta mot mål som ligger längre bort än de som industri- och drift-

Telstyrkt

Automatiseras.

Ja, och hur statsmakterna sen ska kunna debitera riksstanteln är en annan fråga, som det dock finns några lösningsförslag på. Alla de olika sätt, som man — vanliga pärringningssignaler och kopplingssignaler — blir också ett problem att lösa. Det gäller att förhindra att samtalen sammanblandas, och hur måste samma princip, varigenom man åstäkiljer radiostationernas program från varandra, tillämpas.

— Men det är inte osannolikt att varje telefonanslutning i en ej för avsägen framtid ska kunna koppla sig själv till någon ort i grannländerna. Att telefonering på längdstans en dag blir tråslös är heller inte något förmätet att se fram mot. Kanske att ekorndjon — där man sänder ljudet på ultrakorta radiovågor — kommer att få stor betydelse inom telefonin.

Det stora intresset för telefonin har gjort att telegrafin kommit lite i skymundan. Men den spelar dock fortfarande en stor roll, speciell för pressen och inom näringslivet. Särskilt kommer användningen av teletypen att ökas. Denna apparat, varpå man som på en vanlig skrivmaskin slår ned sina meddelanden, vilka sedan på elektrisk väg överföres och framkallas i mottagarapparaten, är ju gammal och känd, men har fordrandes för sig. Ven som helst skall kunna abonnera på en teletype och automatiskt och utan hjälp av telegrafister sätta sig i telegrafförbindelse med andra. Så är det redan på vissa håll utomlands. Här i Sverige har Telegrafverket försökt ordna med sådana privatabonnemang och anläggs en central för teletypenätet, men på grund av svårigheter i samband med kriget dröjer det förmodligen innan det blir klart.

E. Bro

SKATTEN

VÄSTERVIK, fredag.

TT. Kalmar läns norra landstings förvaltningsutskott föreslår landstinget att sänka skatten med 10 öre till 2:80.

— Östergötlands läns landstings förvaltningsutskott föreslår för nästa år en utdebitering av kr. 2:70, eller lika med i år.

Advokat Ernst Attling klagar hos JO över att länsarkitekten i Stockholms län inom han vill tillstycka byggnadstillstånd för byggnader vid den av Attling funna miensvattenledningen i Purusund fordrar medgivande till byggnadernas uppförande från ätx grannar. Advokat Attling anser att länsarkitekten härigenom förhalar frågan och sätter betydande värden på spel. JO har infordrat yttrande av länsarkitekten.

© Tingstensamlingen Publicerad med tillåtelse av Dagens Nyheter AB.